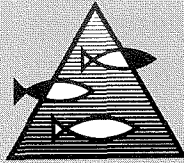

Af

HAVFORSKNING

nytt

Nr. 18 - 1992

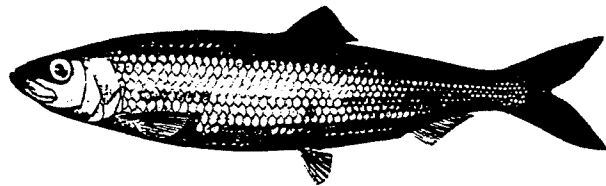
Silda i
Nordsjøen

Nordsjøsilda - stabilt utbytte

Nordsjøsild er en viktig del av fangstgrunnlaget for den norske fiskeflåten. Etter en fredningsperiode av silda i Nordsjøen fra 1977 til 1983 har bestanden vist god vekst og gir nå et stabilt langtidsutbytte på rundt 500 000 tonn årlig. Rekrutteringen til denne sildestammen ser også ut til å være god, men gytebestanden (i dag ca 1,3 mill. tonn) er fremdeles for liten til å opprettholde dagens fiske hvis rekrutteringen skulle svikte et år eller to.

Det aller meste av silda som gyter i Nordsjøen er høstgytere. Gytefeltene er spredt langs kysten av Storbritannia. I området rundt Orkenøyene og på østkysten av Skottland foregår gytingen i slutten av august og begynnelsen av september, sørover Englandskysten litt senere i september og i Kanalen i desember. Larvene vokser lite i løpet av vinteren og når ikke metamorfose (overgang til "0-gruppe") før ut i mai. Utpå sommeren er de derfor ikke særlig større enn 0-gruppen av vårgytere, som er klekket omtrent et halvt år senere.

Dominansen av høstgytere i Nordsjøen tyder på at det her er fordeler med å gyte om høsten, selv om det kan synes ugunstig i forhold til oppblomstringen av plankton. En fordel er at vedvarende vestlige vinder på

senhøsten fører larver fra gytefeltene i vest til de gunstige oppvekstområdene i øst. At gytingen er spredt i tid og sted, øker mulighetene for at en del av larvene skal treffe gunstige oppvekstforhold.

Beite -og overvintrings-områder

De fleste år er 0-gruppen stort sett begrenset til kystområdene, og de viktigste oppvekstområder er Tyskebukta, Skagerrak og Kattegat. I løpet av sitt neste leveår sprer de seg ut over størstedelen av den sørlige og sentrale Nordsjøen, samtidig som en betydelig andel fortsatt holder seg i Skagerrak og Kattegat. Den voksne silda har derimot sine viktigste beite -og overvintringsområder i nordlige

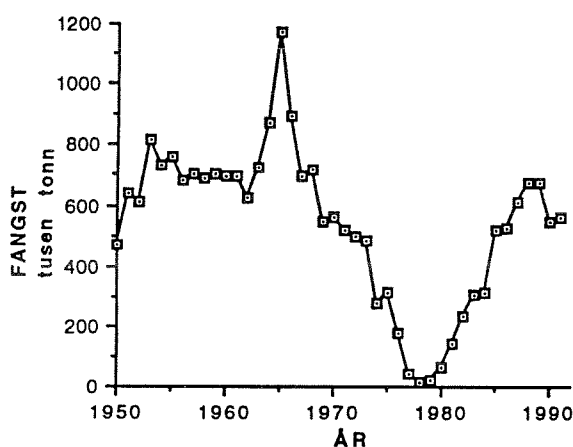
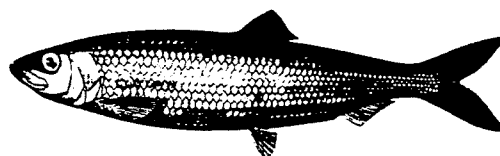
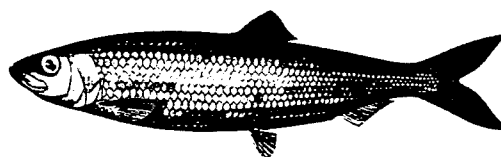
Nordsjøen. Vandringsmønsteret for Nordsjøsilde har forandret seg endel med endringer i bestandsstørrelse, men ikke så mye som for norsk vårgytende sild.

Stabilt fiske

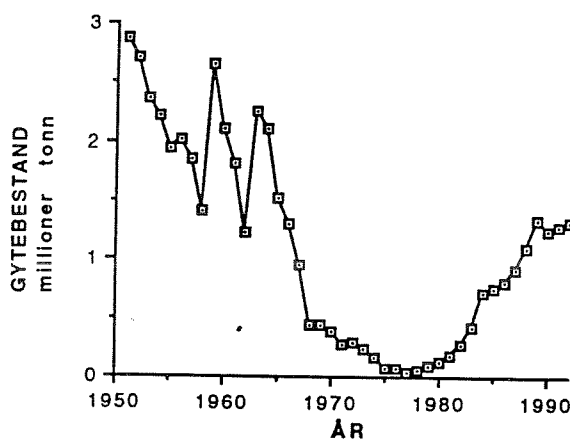
Sammenliknet med andre sildebestander har nordsjøsilde hatt ganske stabil rekruttering. Dette har ført til at fisket har vært noenlunde stabilt i lengre perioder (figur 1). De fleste år har fisket vært i overkant av 500 000 tonn. Perioden 1964-1984 skiller seg ut. I begynnelsen av perioden økte fangsttinningsraten og gytebestanden ble sterkt redusert. I tillegg var oppvekstforholdene for larver dårlige i 1970-åra. I 1977 ble det derfor innført forbud mot direkte sildefiske. I nordlige og sentrale Nordsjøen ble ikke fisket åpnet igjen før i 1983.

Norsk fiske på Nordsjøsilde hadde liten betydning før 1963, men økte kraftig de to følgende år, og har siden utgjort en betydelig del av totalfangsten. I dag er Norges andel av totalkvoten avhengig av bestandsstørrelsen og varierer mellom 25 og 32 %.

Dagens fiske i Nordsjøen er på nivå med det historiske langtidsutbyttet. I tillegg fiskes det i Skagerrak og Kattegat betydelige mengder av ungsild av nordsjøbestanden. Gytebestanden er imidlertid fremdeles såpass lav (figur 2) at det er lite reserver å ta av hvis det kommer en eller to dårlige årsklasser.

Figur 1. Årlig fangst av sild i Nordsjøen

Figur 2. Gytebestandens utvikling